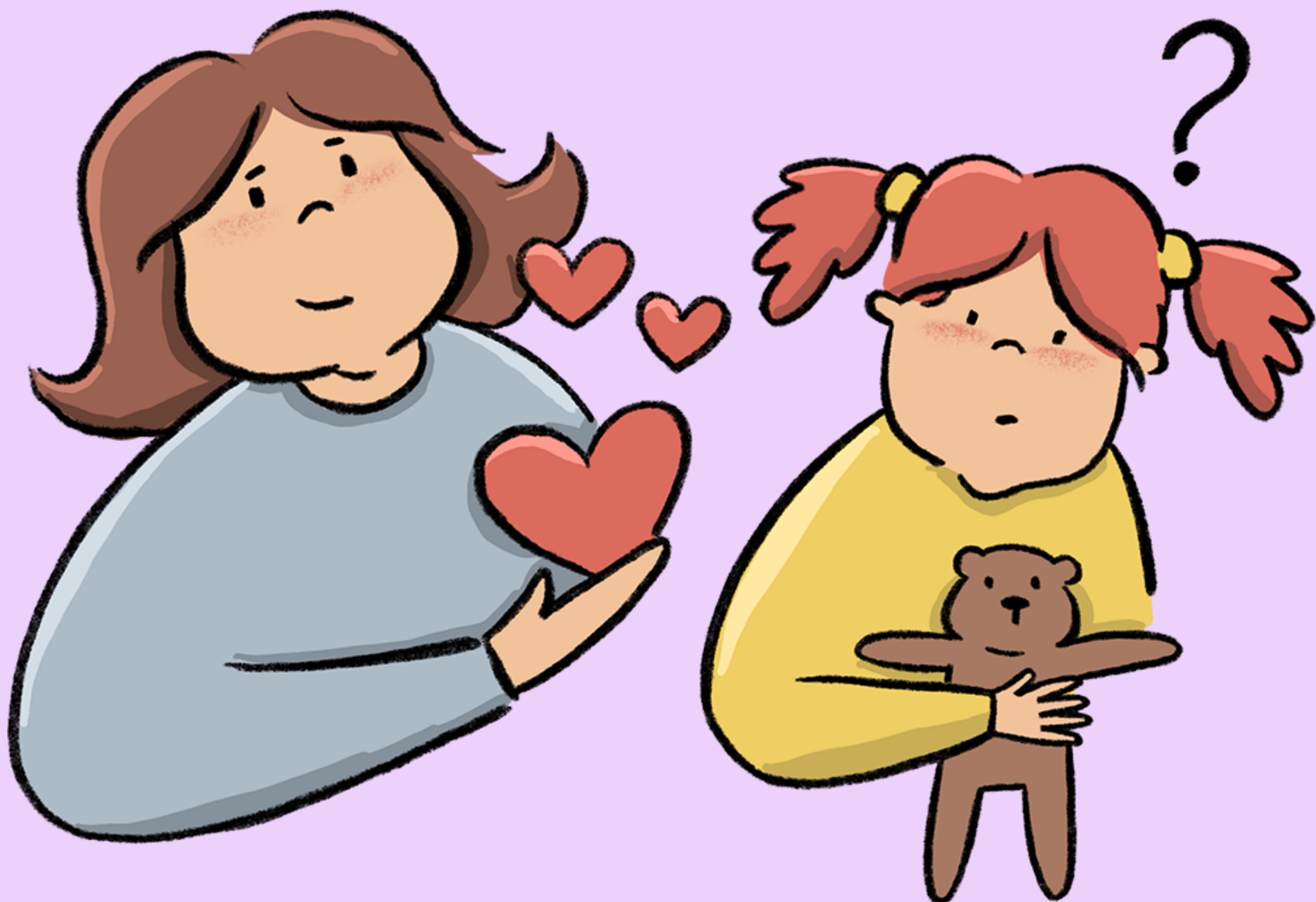

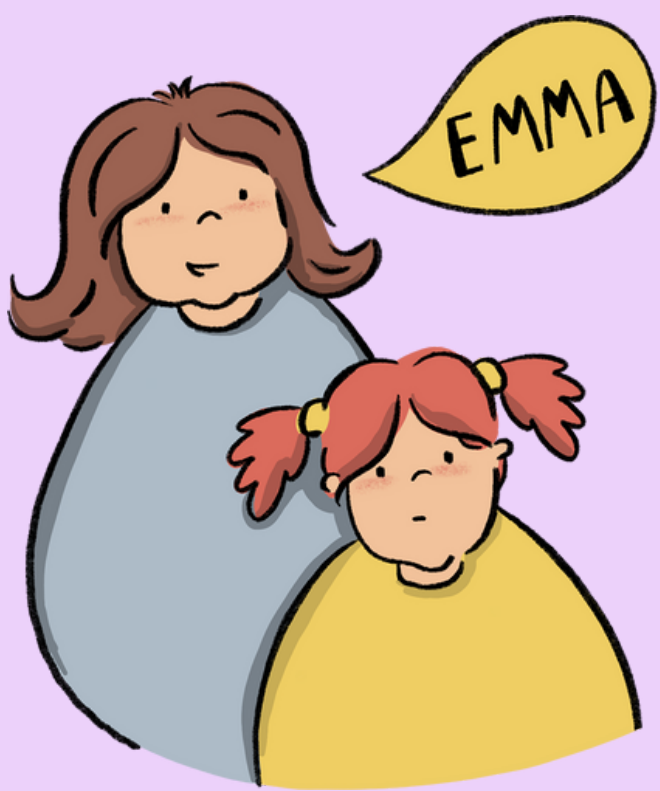

Balandžio 2 –oji Pasaulinė autizmo supratimo diena

Šios dienos tikslas – didinti visuomenės informuotumą apie autizmo spektro raidos sutrikimus, atkreipti atsakingų institucijų dėmesį į kylančias problemas šeimoms, auginančioms autizmo spektro sutrikimų turinčius vaikus, ugdyti visuomenės supratimą bei toleranciją kitokiems vaikams ir juos auginantiems tėvams.

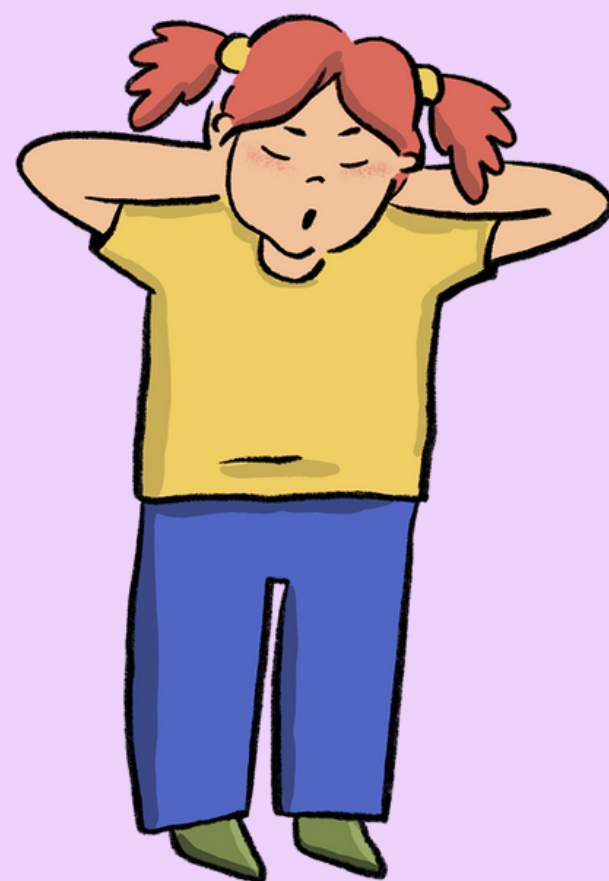
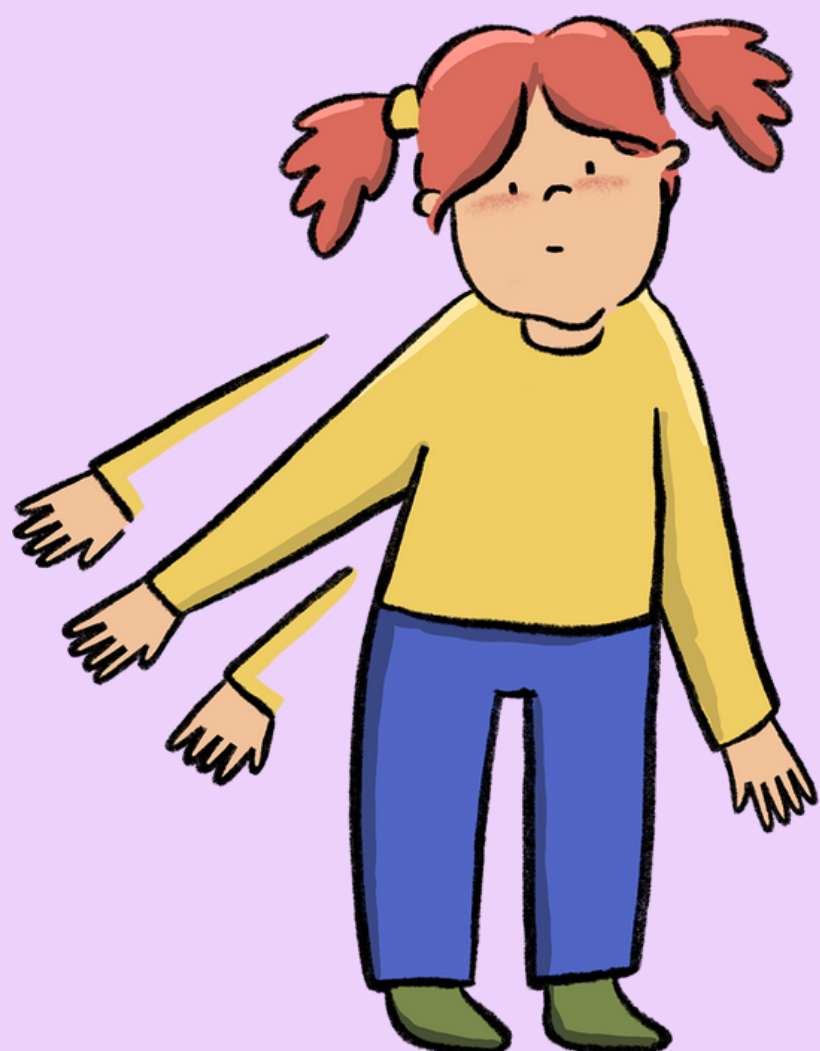

Kas yra autizmas?

Autizmas yra sudėtingas įvairiapusis raidos sutrikimas, nulemiantis savitą ir kokybiškai kitokį jį turinčių asmenų elgesį bei suvokimą. Esant autizmo spektro sutrikimams vaikams gali pasireikšti sunkumai elgesio ir bendravimo, kalbos ir komunikacijos, sensorinės integracijos ir pažintinių procesų srityse. Tačiau kaip ir kiekvienas vaikas, taip ir autizmo spektro sutrikimų turintis vaikas yra individualus, turintis savo stipriąsias bei silpnąsias puses. Šis sutrikimas įtakoja tai, kad vaikas kitaip bendrauja, jaučia bei suvokia pasaulį.

Vaikui, turinčiam įvairiapusį raidos sutrikimą, dažnai pasireiškia šių požymių visuma:

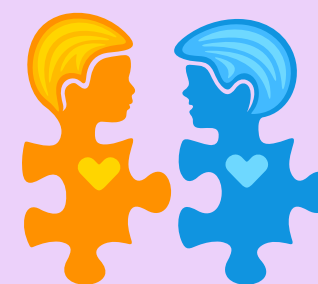
Sutrikusi socialinė sąveika. Dažnai vaikas nerodo susidomėjimo kitais žmonėmis, bendraamžiais. Vaikui sunku užmegzti ryšį su kitais žmonėmis, žaisti, ar palaikyti ilgesnį kontaktą. Atrodo užsidaręs „savo pasaulyje“. Taip jis atsiriboja nuo aplinkos dirgiklių, arba sutelkia dėmesį į jam įdomią veiklą.

Sutrikę komunikacijos, kalbos suvokimo gebėjimai. Vaikai, turintys autizmo spektro sutrikimų, labai dažnai nesupranta kitų žmonių emocinių išraiškų, jiems sunku perprasti kito žmogaus kūno kalbą, veido mimikas. Žodinėje kalboje nesuprantamos metaforos, sarkazmas ar ironija, viskas suprantama tiesiogiai ir pažodžiui. Jų keistas kalbėjimo tonas, ritmas bei intonacijos. Dažnas klausimų ar atskirų frazių kartojimas, sunkumai išreikšti savo poreikius ir norus.

Ypatingas struktūros ir rutinos poreikis. Dažniausiai vaikams turintiems autizmo spektro sutrikimų ypatingai svarbi struktūruota, pasikartojanti veikla, nuosekli ir žinoma dienotvarkė. Pastebimas stiprus pasipriešinimas pokyčiams, naujoms veikloms, žaislams, maisto produktams ir kt.

Sensorinės problemos. Klausos, regos, lytėjimo, uoslės, skonis – jutimo organai gali būti labai jautrūs, arba atvirkščiai – mažiau jautrūs nei įprasta. Gali dirginti garsai, ryškios spalvos, tam tikri drabužiai, kvapai. Ir tai gali būti taip nepamatuojamai stipru, kad sukelia skausmą, paniką ar baimės priepuolį. Gali vengti prisilietimų arba atvirkščiai – nejauti kito žmogaus komforto zonos ir per arti būti pokalbio metu, liesti nepažįstamą žmogų. Taip pat labai sunku sukaupti dėmesį.

Stereotipiniai judesiai. Tai vadinama savistimuliacija, nes stimuliuoja sensorinius pojūčius. Būtent tai dažnai jiems padeda nusiraminti, susikoncentruoti ar išvengti nerimo, baimės priepuolio. Vaikai gali linguoti pirmyn ir atgal, kartoti garsus ar frazes, „plasnoti“, ploti rankomis, šokinėti ar suktis ratus, dainiuoti ar niūniuoti...

Autizmas nėra liga. Tai neurologinis raidos sutrikimas, kuris paprastai lemia vaiko nepakankamą socialinių įgūdžių, kalbos ir elgesio vystymąsi ar jo sulėtėjimą.

Trumpas informacinis pranešimas vaikams kas yra autizmas.

Mokykime vaikus pažinti ir priimti kito vaiko skirtumus, išvelgti panašumus.

Ugdykime vaikų empatiją ir toleranciją.

Išmokime pažinti pasaulio stebuklus jų akimis.

Daugiau informacijos apie autizmą, jo atpažinimą bei pagalbą, galite rasti:

- <https://www.kitoksivaikas.lt/kas-yra-autizmas/>
- <https://asociacija.lietausvaikai.lt/apie-autizma>
- <https://srvks.lt/autizmas/autizmo-spektro-sutrikimai/>
- <https://www.isadd.lt/autizmas/>
- <http://www.vaikuligonine.lt/category/centrai/vaiko-raidos-centras/>

Vilniaus lopšelio-darželio "Giraitė"

Socialinė pedagogė Akvilė Jankauskienė ir psichologė Šarūnė Dubauskienė